



Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Jona 3 : 1 – 5	Auteur:	Ds. J.C. den Toom
Jaargang 1	Nummer 2017-05	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

De opdracht herhaald

Toen de zeelieden Jona overboord wierpen leek het gedaan te zijn met de profeet. Maar zo kon het niet zijn, want er ruste nog een taak op zijn schouders. Daarom heeft God hem in alle nood bewaard en hem op een wonderlijke wijze terug gebracht en hem opnieuw bepaald bij zijn opdracht. We lezen ervan aan het begin van hoofdstuk 3: “En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot Jona, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé en predik tegen haar de prediking die Ik tot u spreek. “ Wat is het geduld van de Heere toch groot met zijn knechten. En nu gaat Jona, door schade en schande heeft hij gehoorzaamheid geleerd en gaat hij in Gods weg. Zijn wil is omgebogen naar de wil van zijn God. En die les heeft hij geleerd in de diepte. Toen hij in de vis zijn gebed opzond tot God sprak hij over de zielsbenauwdheid en het gevaar, dat hij heeft moeten doorworstelen. Hij riep in zijn benauwdheid tot de Heere. Uit de buik van het graf schreide hij. Hij belijdt: “Gij had mij geworpen in de diepte in het hart der zeeën. De stroom omving mij. Al Gods golven en baren gingen over mij henen.” Hij zei: ik ben uitgestoten van voor Gods ogen. “ Dat was de druk die hij nodig had om het eens te worden met zijn God. En al zijn de uiterlijke omstandigheden dan niet letterlijk het zelfde als bij Jona die overboord werd geworpen in de kolkende zee, ook nu wordt juist in de diepte van zware beproeving door de Heere bidden en gehoorzaamheid geleerd. Wat kost het ondertussen een strijd om je knieën te buigen en de Heere te vragen om hulp. Maar het kost nog meer moeite om te zeggen: Heere uw wil alleen is heilig, groot en goed.” Zover kom je in en van uit je zelf nooit en te nimmer. Daar moet de Heere Zelf aan te pas komen. Jona had heel wat eerder in Ninevé kunnen zijn als hij maar gelijk gehoorzaam was geweest.

Als Jona de grote stad Gods is genaderd kan hij van uit de verte de stad zien liggen. Wat is het een uitgestrekt gebied. Hoeveel mensen wonen er niet! Onder hen zal hij zijn profetische arbeid moeten verrichten. Hij zou zich af kunnen vragen of hij het wel aan kon om Gods woord te verkondigen, met daarin de aankondiging van de ondergang van de stad. Is dat niet te veel, heeft het wel zin? Nee, toch niet. Want God zelf heeft hem de opdracht gegeven om daar te prediken en het oordeel aan te kondigen over de inwoners. En wanneer we in Gods weg gaan, dan gaat Hij met je mee, dan is Hij ook met je. En als God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Dan zal het ook gaan, soms anders zoals jij het had gedacht of gewild maar het zal wel gaan precies zoals de Heere het wil. Zijn woord zal niet ledig tot Hem wederkeren; maar het zal doen hetgeen dat Hem behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij het zendt.

Ninevé is een grote stad Gods. Ze doet niet onder voor de moderne steden van onze tijd. Er moeten wel kilometers lange straten en lanen zijn en pleinen, die omringd worden door indrukwekkende gebouwen. In haar geweldige tempels, waar de afgoden van het heidendom worden aanbeden. In Ninevé bruist het van het volle leven van de wereld. Maar leven is het niet te noemen. De zonde is opgeklimmen tot aan de hemel, tot voor het aangezicht van God. Naar onze gedachten is Ninevé is een grote stad van de satan, waar de boze troont en het voor het zeggen heeft. Dat is ook onze conclusie als we vandaag de dag naar de grote wereldsteden zien. Maar zo wordt Ninevé hier toch niet genoemd. Van haar wordt gezegd dat ze een grote stad Gods is. Daar lijkt het volgens onze gedachten totaal niet op. En wordt dit niet alleen gezegd om daar mee aan te geven dat Ninevé een geweldig grote stad is geweest, dat ook. Maar er is meer. Dat goddeloze Ninevé was toch een stad van God, dat wil zeggen ze behoorde de Heere toe. Ook al werd dat weliswaar niet door de stedelingen erkend. De God van hemel zee en aarde kon er wel zijn rechten op doen gelden. Ook al regeerde de duivel in haar en vierde de zonde er hoogtij. Immers de aarde is des Heeren mitsgaders haar volheid. Deze stad was evenals alle steden van deze aarde onder de voorzienigheid des Heeren en nergens anders door, een stad geworden en had ze zich uitgebreid tot haar huidige grootte. En ze kreeg ook de naam stad Gods omdat de Heere er zich nog mee wilde bemoeien. En als de grote God Zich in zijn algemene genade nog wil ontfermen over zondaren, die niets maar dan ook niets van Hem kunnen of willen weten dan is Hem niets te goddeloos. Dan kan Hij een omwenteling te weeg brengen. Daarvoor staat de zondaar en de zonde Hem niet in de weg. Wij zouden zeggen Ninevé is een stad van de duivel.



Maar Jona moet in zijn boek neer schrijven: een stad Gods, een plaats waarover de Heere, zo zal later overduidelijk blijken, met innerlijke ontferming bewogen is.

Wat zal Jona zich klein gevoeld hebben toen hij door de poorten van de stad naar binnen ging en die geweldige gebouwen zag en het grote aantal mensen dat zich op haar straten bewoog. Maar toch voerde hij zijn opdracht uit. We lezen immers: “En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis.” Hij ging de straten door en liep over de pleinen en hij predikte naar het woord van zijn God. Zijn preek was maar kort. Er wordt slechts een halve Bijbeltekst aan gewijd. Meer is ons niet bekend. Wellicht heeft Jona wel meer gezegd. Maar wat het ook is geweest, de inhoud van zijn prediking kwam steeds op hetzelfde neer. Ze was vol van het naderend oordeel: “Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd.” Deze ene korte zin is de inhoud van zijn boodschap. In de Bijbel wordt het woord omkeren ook gebruikt bij de verwoesting van Sodom en Gomorra. Daarvan schrijft Mozes: “En de Heere keerde deze steden om en die ganse vlakte en alle inwoners dezer steden en ook het gewas des lands.” God komt hier met geen boodschap van genade of ontferming. Maar alleen met de aankondiging van het komende oordeel. We vernemen geen oproep tot bekering, noch een belofte van vergeving. Alleen het onverbiddelijk oordeel van God wordt aan de orde gesteld en meer niet. “Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd.” “Wat een boodschap, het zal je maar overkomen dat je zo open en onverschrokken het oordeel wordt aangekondigd. Het moet ons maar eens persoonlijk worden gezegd, dan komen onze haren recht overeind te staan. Daar willen we niet van horen. We willen immers vertroost worden met het evangelie en bemoedigd worden. De prediking van Jona ligt ons niet en toch kan deze scherpe prediking van de waarheid over ons leven niet worden gemist.

Gods Woord wordt wel een licht genoemd dat schijnt in onze duistere harten. Maar datzelfde woord werkt ook ontdekkend, het breekt af, het verwondt en verbrijzelt, opdat we bij Hem zouden uitkomen. Het is Gods opdracht om de rechtvaardigen aan te zeggen dat het hen wel zal gaan en de goddelozen dat het hen kwalijk zal gaan. In Hebrëen 4: 12 lezen we: “Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpzijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.”

God weet wat er bij ons huist, wat we binnen halen via radio, televisie of het internet, waar we met volle teugen genieten van de onkuisheid en echtbreuk binnen het huwelijk, aan moord en doodslag. We zijn geneigd om de wet en de profeten van ons af te schuiven, zodat we niet geconfronteerd zullen worden met het gericht van God over de zonde en het kwaad. We lopen het gevaar dat we alleen maar die Bijbelgedeelten lezen die ons het beste uitkomen, terwijl we andere gedeelten overslaan omdat ze ons niet passen. De inwoners van Ninevé hebben dan weliswaar geen Bijbel in hun huis, maar ze krijgen heel persoonlijk bij monde van Jona de schuldbrief thuisgestuurd.

Nog maar nauwelijks is Jona de stad binnengegaan of hij begint te roepen: “Nog veertig dagen, dan zal Ninevé omgekeerd worden.” En het wonder geschiedt, het woord Gods gehoord, het doet zijn werk en het zinkt neer in het hart, met zoveel kracht dat niemand zich er los van kan maken. Die ene korte zin haakt zich vast in de ziel. Wat een uitwerking. Het geweten ontwaakt, het plezier slaat om in boete. “En de lieden van Ninevé geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe.”

In Israël is er nooit zo'n reactie geweest op de prediking van een profeet des Heeren. De reactie van de inwoners van Ninevé is een aanklacht tegen menigeen die de aankondiging van het komende gericht jaar in jaar uit in alle onbewogenheid aanhoort en terzijde legt. In Ninevé is daarentegen sprake van een algehele bekering en dat op een preek van welgeteld een enkele Bijbeltekst, waarvan de inhoudt geenszins bemoedigend en vertroostend is. Toch zeggen ze er amen op en buigen zich onder het gerichtswaard en ze buigen er onder. Ze zijn verslagen in het gemoed want ze zijn getroffen door een pijl van Gods Woord en ze zeggen tegen elkaar: Wie weet, God mocht zich wenden en berouw hebben en Hij mocht zich wenden van de hittigheid zijns toorns dat wij niet vergingen. “En Hij heeft berouw. Want Hij is genadig, barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbende over het kwaad dat Hij gesproken heeft. Zijn kerk mag het weten dat Hij in zijn Christus genade en ere zal bewijzen.

**Te lezen Schriftgedeelten en te zingen Psalmen**

Jona 3 : 1 - 5, Johannes 21 : 13 - 22

Ps. 119 : 34, 36

Aanvullende gegevens

Ninevé wordt in vers 3 een grote stad Gods genoemd van drie dagreizen. Wanneer er in vers 11 van hoofdstuk 4 gesproken wordt van meer dan honderd twintig duizend mensen die het onderscheid niet weten tussen hun rechterhand en hun linkerhand, waarmee kleine kinderen worden bedoeld dan moet haar inwonertal wel meer dan een miljoen zielen geweest zijn. Het is een stad Gods, daarmee wil Bijbelschrijver aangeven, dat hoewel Ninevé niets van de Heere wil weten, Hij toch koning over haar is en met haar kan doen wat Hij ten uitvoer zal brengen wat Hij over haar besloten heeft. Het meest voor de hand liggende is dat de uitdrukking van drie dagreizen niet slaat op de omtrek van de stad maar op de weg er dwars door heen.

Het boek van de profeet Nahum wordt bijna geheel in beslag genomen door de aanklachten tegen Ninevé en haar ondergang (zie Nahum 1: 14, 2: 6-11 en 3: 19) Ook de profeet Zefanja spreekt van haar verwoesting (Zefanja 2: 13-15).

Persoonlijke verdieping

1. Psalm 119 spreekt in meerdere verzen van verdrukking, wat is volgens de dichter de bedoeling ervan, wanneer wordt deze les ter harte genomen en wat zijn dan de gevolgen ervan? Geef daarvan voorbeelden in de praktijk van het leven des geloofs.

Gespreksvragen

1. Hoe is in het aankondigen van het oordeel over Ninevé de genade des Heeren op te merken?
2. Jona sprak van een omkering van Ninevé. Op welke wijze heeft deze omkering plaatsgehad?

Aantekeningen: